

CSERNI VIVIEN

NŐK HELYZETE A MUNKAERŐPIACON, ESÉLYEGYENLŐSÉG A 21. SZÁZADBAN

A nők énmárkaépítése a munkaerőpiacon

Az írás a nők helyzetének alakulását, a nőiség jelenlétét és a nemek közti esélyegyenlőség kérdését vizsgálja, amely az idő múlásával is folyamatosan foglalkoztatja a társadalmat és mindenkinek van róla egy egyénileg kialakított véleménye. Tapasztalataim alapján vannak, akik szerint ez az egész csak alaptalan felháborodás a nők részéről, mások szerint viszont igenis létezik a nemek közti munkaerő-piaci szakadék. A cikk célja a problémakör elemeinek sorra vétele és a hatásuk vizsgálata a mindennapjainkra nézve. Kutatásom kiemelten vizsgálja a nők társadalmi és munkaerő-piaci helyzetének változását, a nők foglalkoztatottságát, a női munkahelyeket, a nemek közötti mobilitásbeli egyenlőtlenségeket, a feminizmust, valamint a diszkrimináció jelenlétét mind a munkaerőpiacon, mind pedig a sportban, azon belül is a darts sportágban. A kutatások kvalitatív és kvantitatív módszerekkel történtek.

Bevezetés

A munkahelyi és a magánéleti diszkrimináció napjainkban is az embereket megmozgató és gondolkodásbeli megosztottságot tükröző kérdéskör. Napjainkra a nők helyzete javuló tendenciát mutat, mivel a munkaerőpiacon, valamint a vezető pozíciókban is egyre több nő tűnik fel. A béreket tekintve mégis szignifikáns eltérés mutatkozik a nemek között. A felsőoktatás területén is átalakult a nemek megoszlása. Mindezekre a kutatási eredményeim bemutatása során adok választ.

Négy kutatási feltevést fogalmaztam meg:

1. A nemek között napjainkban is észlelhető a bérkülönbség.
2. A nemi diszkrimináció jelen van mind a munkaerőpiacon, mind pedig a magánéletben.
3. A családayaság negatív hatással van a nők karrierjére.
4. A női sportágak hátrányban részesülnek a férfi sportágakhoz viszonyítva, mind a köztudatban, mind pedig az anyagiak tekintetében.

Főbb kutatási kérdéseim: Létezik-e napjainkban a munkaerő-piaci egyenlőtlenség? Észlelhető-e a nemek közötti bérszakadék? A munkahelyek támogatottsága a munkavállalók irányába milyen mértékű szerepet vállal az egyének karrierútjában? A gyermekek száma befolyásolja-e a nők munkavállalását?

Mindezen kérdésekre fontosnak tartottam megtalálni a válaszokat, hiszen az ember életében a karrier és a családalapítás kettőssége folyamatosan fennáll. Mindemellet azt is fontos tisztázni, hogy egyik nem tud létezni a másik nélkül (karrier-család), viszont nem mindegy, hogy kinél melyik, milyen mértékben van jelen.

Célom feltárni azokat a nemi szocializálódásbeli különbségeket, amelyek az egész életünket végigkísérik és a későbbi munkavállalásunkra is hatással vannak. Véleményem szerint a társadalmunkban a szigorúbban vett nemi szerepek mind a mai napig jelen vannak és megnehezítik a nők munkavállalását.

Primer kutatásom során a kérdőívkészítésre helyeztem a hangsúlyt, amely segítségével gyorsan, nagy elérésben tudtam információt szerezni a témát illetően. A kérdőívemre beérkező válaszok eredményét a félig strukturált interjú készítés módszertanával tettem teljessé. Mindezzel a célom az volt, hogy a nőkkel szembeni hátrányos és sztereotip viselkedésbeli munkahelyi megnyilvánulásokat feltárjam.

Nők szerepvállalása a társadalmi és a gazdasági életben. Hogyan jutottunk el idáig?

Freud egy meghatározó alakjává vált a női nem megítélésének, hiszen nevéhez köthető a pszichoanalízis, ami szerint az újratermelődés a nemek szerkezeti rendszeréből ered. Kinyilatkoztatásaival folyamatosan alátámasztotta az egyenlőtlenségnek és az elnyomásnak a meglétét. (Chodorow, 1997)

Freud nézeteinek részben köszönhető, hogy a nők alacsonyabb értékűnek vannak beállítva a világban, mint a férfiak. A freudi szemlélet kialakulása által létrejött a feminizmus, amelynek célja a nők társadalmi megítélésének és munkaerő-piaci esélyeinek javítása a férfiakéhoz egyenértékű szintre. A XX. században a társadalmi, politikai és jogi visszamaradottságnak köszönhetően megalakultak az első nőegyesületek. A nők egyenjogúságáért folytatott harc sikeresnek bizonyult, hiszen 1918-ra elérték, hogy a nők választójogot kapjanak (Horváth, 1989).

A világháborúknak köszönhetően a nők előrébb tudtak lépni a munkaerőpiacon, és ezen eredmény az idő előrehaladtával folyamatosan javuló tendenciát mutatott, viszont mindezek mellett megmaradt a női hármasszereposztás (feleség, édesanya és háziasszony) és a férfiak családfenntartó szerepe (Pukánszky, 2007). A társadalom nyitottabbá vált a női foglalkoztatottság kérdésében, mivel a rendelkezésre álló munkaerő szükségletet nem tudják csak férfiakkal betölteni. Magyarországon a gazdasági kényszer hatására döntő többségben kétkeresős családmodell rendszerben működő háztartások figyelhetők meg. (Horváthné Petrás, 2020). Kialakultak a feminizált munkakörök (például pedagóguspálya), amelyek társadalmi megítélése és bérezése napjainkra leromlott (Pukánszky, 2007).

Oktatás, munkavállalás és családanyaság kapcsolata

2022-ben már a nők nagyobb hányada vesz részt felsőoktatásban, mint a férfiaké, mivel így biztosabb az elhelyezkedési lehetőségük a munkaerőpiacon. A nőknek a XXI. században a munkahelyükön és a családi életben is meg kell állniuk a helyüket. Ennek a kettősségnek a jelenléte nehézségekkel jár együtt, mivel minél több gyereke van egy nőnek, annál nehezebb elhelyezkednie a munkaerőpiacon, valamint vissza is térnie (Pukánszky, 2007). Ha a nő a karrierje elején szül, akkor munkaerő-piaci tekintetben nehézségekkel szembesül (Hungler & Kende, 2019). A munkavégzésre az élethosszig tartó tanulás jellemző. E tekintetben a nők veszélyeztetett pozíciót töltenek be, hiszen a gyermekvállalás miatt hosszabb időszakokra kiesnek a munka világából (Koncz, 2004).

Nők a sportban

A nők a XXI. században is folyamatosan harcolnak azért, hogy egyenjogúságban részesüljenek a munkaerőpiacon és a társadalmi életben egyaránt. A küzdelem a sport világára is kiterjed, hiszen abból az állapotból, amikor még új impulzusnak számított, napjainkra sikerült eljutni odáig, hogy a női sportolók egyre több sportágban megjelennek. Már a sport kiválasztásakor előtérbe kerülnek a nemi szerepekben meghúzódó különbségek, hiszen fiatal korban maga a fiatal vagy pedig a szülője az adott nem tulajdonságai alapján választ sportot. A női sportolók

szegregáltan mérettetik meg magukat, azaz nem a férfiakkal együtt versenyeznek. A versenysportba való beintegrálódás célja az esélyegyenlőtlenség csökkentése (Béki, 2017).

Nők a darts sportágban

Nagyon kevés olyan sportág van, ahol a férfiak és a nők koedukált mezőny keretén belül mérhetik össze tudásukat. Az egyik ilyen sportág nem más, mint a darts. Ezen sportban azért tudnak hatékonyan versenyezni a nők a férfiak ellen, mert a nemek általi testfelépítésben rejlő eltérés nem meghatározó az egymás ellen mutatott teljesítményben. A Professional Darts Corporation (továbbiakban „PDC”) folyamatosan arra törekszik, hogy egyre több nő számára tudjon helyet biztosítani a darts világbajnokság mezőnyében. A PDC 2018-ban megemelte a világbajnokság létszámát 72-ről 96-ra, így 2 nő is kapott részvételi lehetőséget. Fallon Sherrock 2020-ban tudta először kvalifikálni magát, és ekkor ő vált az első olyan női versenyzővé, aki mérkőzést tudott nyerni, ráadásul rögtön kettőt is. A legjobb 32-ig sikerült eljutnia (Sportkönyvek.hu, 2021). Fallon Sherrock volt az első olyan nő, aki mérkőzésen győzni tudott a PDC darts világbajnokságon. A meccs után Sherrock így nyilatkozott: „Bizonyítottam, hogy tudunk játszani, ahogy a férfiak, és legyőzhetjük őket. Nem jutok szóhoz, nem tudom, mit mondjak. Mindenkinnek köszönöm. Igazán boldog vagyok, mert tettem valamit a női dartsért. Kétségtől ez az egyik legjobb pillanatom, történelmet írtam.” (FJ, 2019).

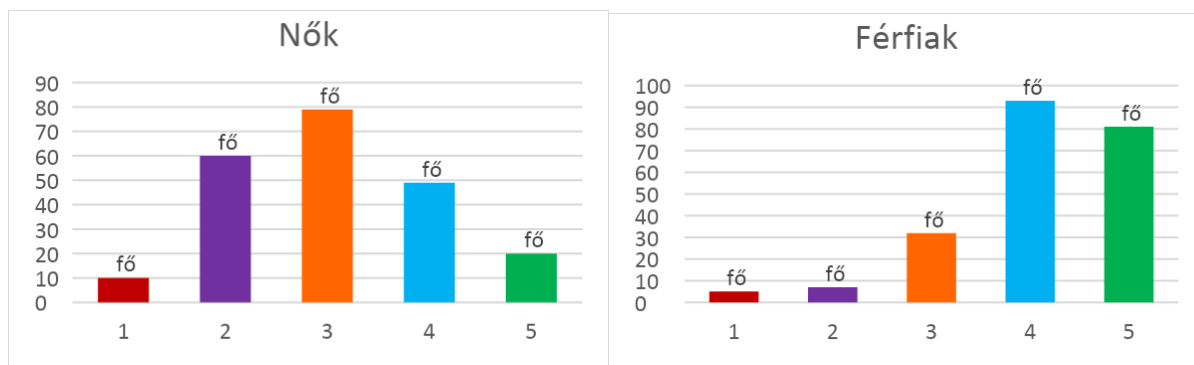
Nemek közötti bérkülönbség

A bérkülönbség az idő előrehaladtával folyamatosan csökkent a nemek között, viszont 2022-re újra elkezdett növekedni. Napjainkban 18%-al elmarad a nők bére a férfiakétól. A nők többsége olyan munkakörben dolgozik, amelynek leértékelődött a presztízse és ezáltal a foglalkoztatási munkabére. A szellemi munkaterületeken 30%-al kevesebbet keres egy nő, mint egy férfi. A nemek közötti egyenlőtlenséget mérő európai mutató szerint Magyarország az utolsó helyen végzett a 2021-es évben a politikai, a gazdasági és a társadalmi szférában (53 százalékpont) (Solti, 2022).

Munkaerő-piaci esélyegyenlőség Magyarországon

A család és a karrier összeegyeztethetőségének a kérdésköréből egyértelműen látszik, hogy a férfiak számára könnyebb összeegyeztetni a munkavállalást a családalapítással. A férfiak esetében döntő többségben a 4-5-ös értéket választották a Likert-skálán, amely azt jelenti, hogy a férfiak számára nem okoz különösebb gondot a család és a karrier kettősségének összeegyeztethetősége. A nők esetében viszont teljesen más képet mutatnak az eredmények. Többségben a 3-as értéket választották, amely szerint nem egyszerű összeegyeztetni a családot és a karriert a nők számára, viszont nem okoz nagy nehézséget a kettő összeegyeztethetőségének a megoldása. Mindez demonstrálja a napjainkra végbemenő női munkavállalás dinamikájának fejlődését. Mindezek mellett viszont fontos megemlíteni, hogy a 2-es értéket magas arányban választották a nők esetében, amely szerint nem összeegyeztethető a család és a karrier kettőssége. (1. ábra)

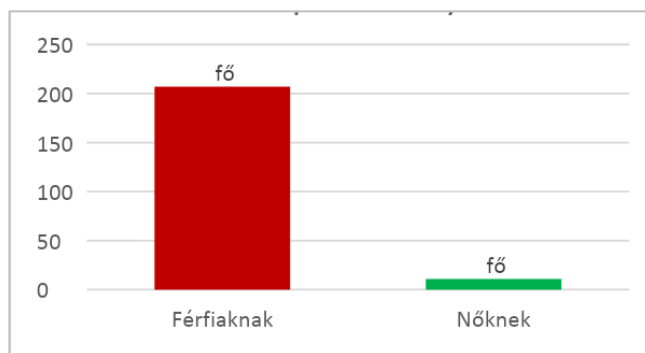
1. ÁBRA: CSALÁD ÉS KARRIER KETTŐSSÉGÉNEK ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE

Forrás: Saját kérdőíves kutatás, 2022 (N=218)

A karrierépítés tekintetében egyöntetűen úgy vélekedtek a kérdőívet kitöltők, hogy Magyarországon a férfiaknak nagyobb az esélye. Csupán 11 fő válaszolta azt, hogy a nőknek jobbak az esélyeik. Mindez arra ad választ, hogy a női munkavállalók karrierépítési lehetőségei nagyon csekélyek, és rájuk, mint munkavállalókra számít a társadalom, nem pedig karrier utat kiépítő egyénekre. Előzetes kutatásaimból kiindulva számítottam arra, hogy a férfiak fognak ezen kérdéskörben dominálni, viszont ekkora differenciára nem gondoltam a két nem között. Mindebből levonható még az a következtetés is, hogy a populáció hiába nyit a modernebb családmódel felfogása felé, még napjainkban is összességében a tradicionális elvárások élnek a nők felé, azaz hogy ők inkább a családanya szerepében létezzenek.

2. ÁBRA: KARRIERÉPÍTÉSI ESÉLYEK MAGYARORSZÁGON A NŐK ÉS A FÉRFIAK SZÁMÁRA

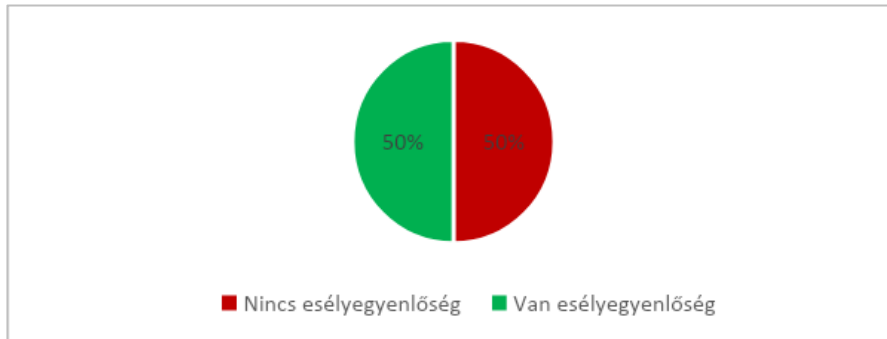
Forrás: Saját kérdőíves kutatás, 2022 (N=218)

Az esélyegyenlőség kérdéskörét vizsgálva bebizonyosodott, hogy nagy a társadalmi megosztottság, mivel a válaszadók fele szerint van esélyegyenlőség, a másik fele szerint viszont nincs. Feltevésem szerint a kisebb településen élők választották nagyobb arányban a „Van esélyegyenlőség” válaszlehetőséget, mivel ők hamarabb elérik az elégedettségi szintet. Ez a feltevésem nem igazolódott be, mivel minden egyes lakóhely típus esetén kiegyenlített volt a „Van esélyegyenlőség” és a „Nincs esélyegyenlőség” válaszok aránya. Korosztály tekintetében sincs semmilyen eltérés, mivel teljesen kiegyenlített volt a „Van esélyegyenlőség” és a „Nincs esélyegyenlőség” választ adók aránya. Végezetül megállapítható, hogy a lakóhely és a korosztály nem befolyásolja az esélyegyenlőség kérdésköréről kialakult véleményt.

Az adott illető neme viszont nagymértékben befolyásolja az esélyegyenlőség kérdésköréről alkotott képet. A „Nincs esélyegyenlőség” válaszlehetőséget 91 nő és 18 férfi válaszolta. Mindebből tisztán kirajzolódik, hogy a nők vélik döntő többségben úgy, hogy nincs esélyegyenlőség, azaz

hogy hátrányban vannak Magyarországon férfi társaikhoz viszonyítva. A „Van esélyegyenlőség” tekintetében szinte kiegyenlítettnek mondható a nemek alapján beérkezett válaszok, mivel 59 nő és 50 férfi tette le a voksát ez a válaszlehetőség mellett.

3. ÁBRA: ESÉLYEGYENLŐSÉG MAGYARORSZÁGON A FÉRFIAK ÉS A NŐK KÖZÖTT

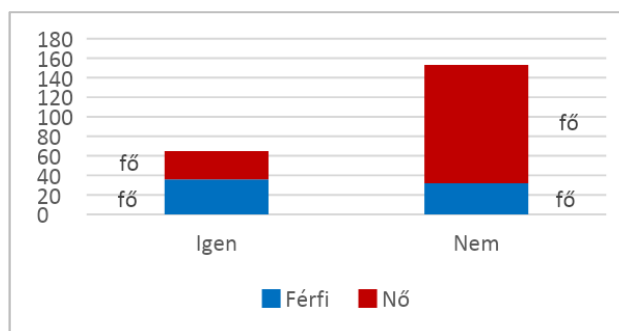

Forrás: Saját kérdőíves kutatás, 2022 (N=218)

Nemek közötti bérkülönbség

Érdekes tény az, hogy az esélyegyenlőség kérdése nagyon megosztó, viszont a bérkülönbség kérdésköre egyöntetű. A munkabéreket vizsgálva a kérdőívre válaszolók közül 65 személy szerint egyenlő a férfiak és a nők között a bérezés Magyarországon, míg 153 fő szerint nem egyenlő a bérezés. Mindebből megállapítható, hogy Magyarországon a béreket tekintve diszkriminációt szenvednek el a nők, hiszen kevesebbet keresnek ugyanazon munka elvégzéséért, mint férfi kollégáik. Az a következtetés is levonható, hogy akik szerint esélyegyenlőség van Magyarországon, azok közül is vannak, akik úgy gondolják, hogy nincs egyenlő bérezés a nemek között. Akik szerint egyenlő a bérezés, közülük a férfiak vannak többségben, vagyis a diszkriminációt elszenvedők és megélők, azaz a nők szerint nincs béregyenlőség.

4. ÁBRA: EGYENLŐ BÉREZÉS MEGOSZLÁSA NEMEK SZERINT

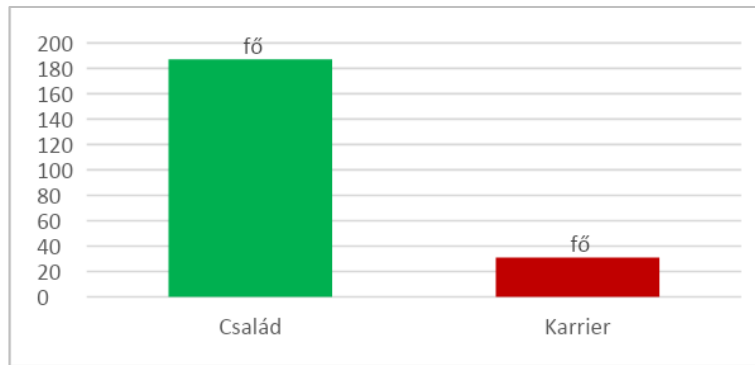

Forrás: Saját kérdőíves kutatás, 2022 (N=218)

Karrier vs. család

Bár a nők életében jelen van a család és a karrier kettőssége, mégis valamelyik közelebb áll a szívükhöz, valamint a társadalom is valamelyikkel többször ruházza fel a nőket. Mindezen jelenséget a kérdőívre beérkezett válaszok is alátámasztják. 187 válaszadó gondolja úgy, hogy a nőknél a család élvezi a legfőbb prioritást, míg csupán 31 kitöltő szerint vette át a karrier az elsőbbséget a nőknél.

5. ÁBRA: PRIORITÁS A NŐKNÉL

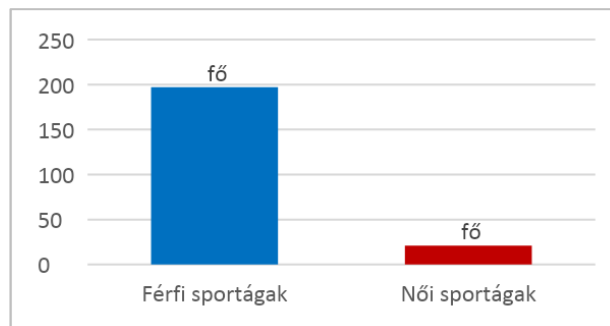

Forrás: Saját kérdőíves kutatás, 2022 (N=218)

Női sport létjogosultsága Magyarországon

Ebben a kérdésben arra kerestem a választ, hogy az emberek a női vagy a férfi sportágakat kedvelik jobban. A válaszokból egyértelműen megállapítható, hogy a magyar lakosság kimagasló többsége a férfi sportágakat részesíti előnyben, hiszen 197 kitöltő szerint a férfi sportágaknak van nagyobb létjogosultsága, míg csupán 21 válaszadó szerint a női sportágaknak. Ebből a nagyarányú eltérésből levonható az a következtetés, hogy a sport világában nincs esélyegyenlőség a nemek között, mivel a női sportolóknak kisebb a támogatottsága a férfi sporttársaikhoz viszonyítva.

6. ÁBRA: SPORTÁGAK LÉTJOGOSULTSÁGA MAGYARORSZÁGON

Forrás: Saját kérdőíves kutatás, 2022 (N=218)

Ambiciózus nőként a mindennapok keresztjében

A félig strukturált interjúkat azért készítettem, hogy a kvantitatív kutatásom eredményeire ráerősítsek személyes nézőpontokkal és tapasztalati beszámolókkal. Összesen három interjút készítettem, amelyek során egy marketing cégtulajdonos, egy mezőgazdász és egy darts játékos hölgygel beszélgettem. Mind a három személy teljesen más indíttatásból kezdett bele az általa szívügyének tekintett munkába.

A cégtulajdonos alany 2006-ban elvált a férjétől és egyedül maradt két gyermekkel. Abban az időben a fizetések nem emelkedtek, viszont a munka mennyisége igen. A gyermekeinek mindenképp szeretne volna a maximumot megadni, éppen ezért úgy gondolta, hogy változtatnia kell az életén, és valami olyan eredményt kell létrehoznia, ami maradandó. Ezen okokból 2011-ben megalapította a saját cégét.

A darts játékos alany baráti társasággal járt kisebb kocsmákba, ahol a férfiak sokszor mondták neki, hogy próbálja ki a dartsot. Amikor kipróbálta, nem sikerült eltalálnia a táblát, ezért kritika

érte. Ez indította el abba az irányba, hogy jól megtanuljon dartsózni és le tudja győzni az őt bírálókat.

A mezőgazdász alany szülei és nagyszülei is egyaránt mezőgazdasággal foglalkoztak. Kereskedelmi iskolába járt, de ott kellett hagynia, mert az édesanyjának szüksége volt a segítségére a gazdaságban. Családi indíttatás miatt döntött a mezőgazdaság mellett.

Mindhármuk életében a családnak központi szerepe van. Pályafutásuk során rengeteget segítettek nekik a családjuk a céljaik elérésében (szakmailag és gyermeknevelésben egyaránt). A családtagok mindvégig hittek bennük. A siker kulcsa véleményük szerint az akaratban, a szakma iránti szeretetben és a fejlődés iránti vágyban rejlik. A cégtulajdonos mindezek mellett még azt mondta, hogy: *„Nem szabad a céljainknál abbahagyni, hanem mindig a céljainkon túl kell célozni.”* A munkaerőpiacra való visszaintegrálódás egyikük számára sem volt nehéz, mivel támogatta őket a munkahelyük, valamint a családjuk is.

A családanyák (cégtulajdonos, darts játékos) számára a család élvez prioritást, viszont a mezőgazdász interjúalany számára a karrier. Ezt alátámasztja, hogy nem született gyermeke és nem is házasodott meg. A családanyaságot nem vállalta az életébe, mivel nem motiválta. Sok idejét elvette a munkája, ezáltal nem lett családja. A cégvezető szerint a családanyaság nehezen, de megfér a karrierépítés mellett. Véleménye szerint a nőknek az élet sok területén a maximumot kell hozni. *„Nagy kitartással összeegyeztethető a család és a karrier kettőssége, viszont nem mindenki képes erre.”* A darts játékos szerint, ha olyan a családi háttér, akkor a családanyaság teljesen megfér a karrierépítés mellett.

A cégtulajdonos számára kezdetben lényegében minden nehézséget jelentett, mivel Ő vitte a cég gazdasági tevékenységét, ügyfeleket szerzett és mindemellett a cég marketingjét is intézte. Nem tudhatta, hogy sikerrel jár-e idővel vagy sem. A bizonytalanság volt a legnagyobb nehézség számára. Véleménye szerint *„A munkaerőpiacon minden olyan ember hátrányba van, akinek családja van, vagy családalapítás előtt áll. A munkaerőpiacon az egyedülálló emberek érvényesülnek, függetlenül a nemüktől.”* Ez a megállapítás igazolja a mezőgazdaságban dolgozó alany életútját is. A darts játékos maga a sportág nem támogatta, mivel Magyarországon nem annyira ismert játék. A legtöbb nagy verseny Angliában van. Rengeteg pénzbe kerül a nagy versenyekre járás. Egy nő életében meghatározó, ha családanya lesz, mivel akkor nehéz visszatérni a dartsba, főként, ha a párja civil vagy nem igazán érti meg ezt a sportot. A mezőgazdász szerint sokszor gondolja úgy az ember, hogy feladja, aztán újból nekifog és végül sikerül átvészelnie ezt az időszakot és sikerül megoldani a problémákat. Az akarat, a kitartás és az elszántság minden problémán átsegít.

A cégvezető szerint a nők számára nagyobb nehézséget okoz visszatérni a gyermekvállalás után a munkaerőpiacra, mivel a gyermek legjobban az édesanyjához ragaszkodik. A home office munkavégzés lehetősége ezen kérdéskörre megoldást tud nyújtani. A darts játékos szerint egyes szervezéssel megoldható a család és a karrier kettősségének az összeegyeztethetősége.

A cégtulajdonos és a darts játékos szerint nincs teljes esélyegyenlőség Magyarországon. A nők sok munkakörnyezetben nem elfogadottak. Napjainkban is vannak olyan szakmák, amiket férfiak uralnak (pl: építészet). A mezőgazdász szerint viszont esélyegyenlőség van a férfiak és a nők között.

Egyik megkérdezett interjúalany sem tapasztalt hátrányos megkülönböztetést a munkahelyén. A darts játékos viszont a sportban már tapasztalt a neme miatt diszkriminatív megnyilvánulásokat. A férfi mezőnyben a női játékosokat nem ismerik el, lekezelőek és lenézők velük szemben. Nőként keményen oda kell állni és letenni valamilyen komoly teljesítményt a férfiak általi elismerés érdekében.

A cégvezető szerint egy férfi vezetőt itt Magyarországon sokkal hamarabb elfogadnak, mint egy női vezetőt. A darts játékos szerint a nőknek sokkal többet le kell tenniük az asztalra, hogy ugyanolyan komolyan vegyék őket, mint a férfiakat. A mezőgazdász szerint nincs eltérés a férfi és a női vezetők megítélése között, mert úgy gondolja, hogy a nők is ugyanúgy el tudnak látni bármilyen munkakört, mint a férfiak.

Mindhárom interjúalany szerint megállapítható, hogy a nemek között egyenlő bérezés van Magyarországon. A darts játékos úgy gondolja, hogy a munkahelyén hiába egyezik meg a fizetés, összességében a munkaerőpiacon nincs egyenlő bérezés a férfiak és a nők között. „Egy férfit még mindig jobban megfizetnek a versenypiacon.”

A cégtulajdonos szerint a férfi sportágaknak nagyobb a létjogosultsága és női sportolóként nehezebb érvényesülni. A darts játékos szerint a létjogosultság és az érvényesülés kérdése attól függ, hogy milyen sportágról beszélünk, mert mindkét nem számára vannak nehézségek. A mezőgazdász szerint a női sportágakat ugyanúgy elismerik, mint a férfi sportágakat, mivel egyre több nő sportol és mindezt jól, színvonalasan teszik. Mindettől függetlenül úgy gondolja, hogy nőként nehezebb érvényesülni a sportban.

Mindhárom interjúalany szerint a férfi sportolókat jobban támogatják a szponzorok. Mivel a cégvezető alany marketinggel foglalkozik, így érdekesnek tartottam egy marketinges szemszögéből megvizsgálni ezt a kérdést. A szponzori támogatás kérdésre ezt válaszolta: *„A szponzorok a férfi sportokat, azon belül is a legnépszerűbbeket támogatják. Sajnos a világ egy olyan irányba megy át, ahol már a tehetséges emberek nem érnek semmit a szponzorok szemében. Sok esetben egy élsportoló támogatása helyett egy influencer kerül támogatásra, mert a közönség számára ő érdekesebb.”*

Lezárásként feltettem nekik azt a kérdést, hogy: *„Mit tanácsolnának egy fiatal pályakezdő nőnek, akinek az övékhez hasonló ambíciói vannak?”* A cégtulajdonos tanácsa: *„Merjen vállalkozni és küzdjön az álmiaiért.”* A darts játékos tanácsa: *„Elég kitartással mindent meg lehet oldani.”* A mezőgazdász tanácsa: *„Lebeszélni nem szeretnék senkit, de ne kezdjen mezőgazdaságba a pályakezdő nő, mert nagyon nehéz. Nagyon elszántnak kell lenni ehhez a szakmához, főleg a mai világban.”*

Összegzés

Négy kutatási feltevést fogalmaztam meg, amelyeket igazolni szándékoztam a kutatásom során. Ez a négy kutatási feltevés nem más, mint a nemek közötti bérkülönbség, a nemi diszkrimináció jelenléte, a családanyaságnak a nők karrierjére gyakorolt negatív hatása, valamint a női sportágak hátránya a férfi sportágakhoz viszonyítva mind a köztudatban, mind pedig az anyagiak tekintetében. Mindezen feltevéseimet az általam elkészített kérdőíves és félig strukturált interjúk kutatásom, valamint az előzetesen elvégzett szekunder kutatásom is alátámasztja.

A karrierépítés tekintetében Magyarországon a férfiaknak nagyobb az esélye. Az esélyegyenlőség kérdéskörét vizsgálva viszont nagy a társadalmi megosztottság. Ezt alátámasztja, hogy a válaszadók fele szerint van esélyegyenlőség, a másik fele szerint viszont nincs. Az esélyegyenlőségről való véleményben az adott illető neme befolyásoló hatással van, a lakóhelye, illetve a kora viszont nincs. Érdekes tény az, hogy az esélyegyenlőség kérdése nagyon megosztó, viszont a bérkülönbség kérdésköre egyöntetű. A bérek tekintetében napjainkban is tapasztalható a nemek közötti egyenlőtlen bérezés, azaz ugyanazért a munkafolyamat elvégzéséért a nők kevesebb pénzt kapnak, mint a férfiak.

A megkérdezettek nagy arányban tapasztaltak már a munkahelyükön hátrányos megkülönböztetést, viszont sokan mégsem váltottak munkahelyet. A diszkriminatív magatartás a sport világában is megjelenik. Erre példa a darts sportág, ahol a férfiak és a nők koedukált mezőnyben tudnak megküzdeni ugyanazért a tróféáért. A férfiak lekezelőek és lenézőek a nőkkel szemben, azaz eltérő

magatartást mutatnak egy női játékos ellen, mintha egy férfi ellen játszanának. A női és a férfi vezetők megítélésében jelen lévő különbség is igazolja a nemek szerinti diszkrimináció meglétét, mivel az emberek máshogy tekintenek egy nő vezetőre, mint egy férfira.

A nők számára a család élvezi a prioritást, viszont elvárják tőlük, hogy a családfenntartásból is kivegyék a részüket, azaz hogy dolgozzanak a gyereknevelés mellett. A családok és a munkahelyek is támogatják a nők visszatérését szülés után, viszont a családok mindezt nagyobb mértékben teszik. A nők gyermekvállalását követően többségben nehéznek gondolják a munkaerőpiacra való visszatérést. A család és a karrier kettőssége közötti balansz megtalálása napjainkban is egy nagyon vitatott kérdéskör. Mindezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a megkérdezettek fele-fele arányban gondolják azt, hogy összeegyeztethető és azt, hogy nem. A férfiak számára viszont összeegyeztethető a család és a karrier. Az atipikus foglalkoztatás segítség lehet a nők számára a gyereknevelés melletti munkavállalásban.

A sport világában a nők hátrányt szenvednek mindenféle tekintetben. Női sportolóként sokkal nehezebb érvényesülni napjainkban. Mivel régen csak férfiak sportolhattak, ebből adódóan a nők hátrányból indulnak. Később kezdhetek el sportolni, ezáltal nem tudja a női sportágak létjogosultsága utolérni a férfi sportágak presztízsét. A férfi sportágak ismertségéből és létjogosultságából kiindulva a szponzorok őket támogatják jobban. A női sportágak a kisebb költségvetési keret miatt nem tudnak akkora mértékben a fejlődésre és a fejlesztésre pénzbeli tőkét fordítani, ezáltal nem tudják utolérni a férfi sportágakat. A szponzorok a legnépszerűbb férfi sportokat támogatják. Sok esetben nem az élsportolót, hanem egy influencert támogatnak, mert a közönség számára ő az érdekesebb.

Irodalomjegyzék

Béki P. (2017). *Sztereotípiák a sportban, avagy a női sport létjogosultsága napjaink magyar társadalmában*. Az Eszterházy Károly Egyetem tudományos közleményei (Új sorozat 44. köt.). Vizsgálatok a sporttudomány és a társadalomtudomány területén. Sectio Sport, 171-189.

Chodorow, N. (1997). *Feminizmus, nőiség és Freud; Csabai Márta és Erős Ferenc (szerk.): Freud titokzatos tárgya: pszichoanalízis és női szexualitás*. Válogatott tanulmányok. Új Mandátum. 146-160.

Horváth Á. (1989). *A nők első politikai mozgalma a XX. század elején*. Az Egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola tudományos közleményei (Új sorozat 19/1. köt.). Filozófia, 147-161.

Horváthné Petrás V. I. (2020). *A nők munkaerő-piaci helyzetének elemzése Magyarországon*. Taylor Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Folyóirat, 12(1), 41-51.

Hungler S. & Kende Á. (2019). *Nők a család-és foglalkoztatáspolitikai keresztútján*. *Pro Futuro*, 9(2), 100-117. <https://doi.org/10.26521/Profuturo/1/2019/3881>

Koncz K. (2004). *A nők munkaerő-piaci helyzete az ezredfordulón Magyarországon*. *Statisztikai Szemle*, 82(12), 1092-1106.

Pukánszky B. (2007). *Nők helyzete és iskoláztatása Európában, a nőkép, női szerepek és iskoláztatás a második világháború után*. Elektronikus Periodika Archívum

Egyéb források

FJ. (2019). *Először nyert nő meccset a darts-vb történetében*. (2019.12.18.) https://index.hu/sport/2019/12/18/fallon_sherrock_eloszor_nyert_no_meccset_a_darts_vilagbajnoksagon_pdc/
Sportkönyvek.hu. (2021). *Darts 2022 magazin*. (2021.11.19.) https://www.sportkonyvek.hu/darts_2022_magazin_1696

Solti H. (2022). *A bérszakadékokat nem lehet az „egyenlő munkáért egyenlő fizetés jár” mondattal elintézni*. (2022.09.14.) <https://444.hu/2022/09/14/a-berszakadekot-nem-lehet-az-egyenlo-munkaert-egyenlo-fizetes-jar-mondattal-elintezni>